

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

ЕМСС СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2018-2021

ПРОЕКТЕН ФИШ 2018-2019

Проект 2

Обществено доверие и имидж на правосъдието

1) Въведение

1.1. Преамбюл

Прозрачна, отговорна и почтена съдебна система е една от предпоставките за правилното функциониране на върховенството на закона и правото на справедлив, навременен и ефективен съдебен процес от независим и безпристрастен съд, установен със закон.

Доверието е основата на всяка успешна дейност, независимо дали е частна или държавна. Съдебната власт не е в конкуренция с други клонове на властта, но е от основно значение да се създаде доверие и да има признание за нейната независимост по начина, по който тя функционира. Доверието не може да бъде изискано, то трябва да се спечели по начина, по който съдебната власт функционира заедно с всички останали участници в процеса, включително прокурори и съдебни служители.

Признава се, че увеличаването и подобряването на доверието в съдебната система не е напълно възможно в изолация, а трябва да бъде придружено от изграждане на доверие в институциите като цяло, което е пътят, който Проектът препоръчва.

ЕМСС е наясно с това, така че в своя стратегически план за периода 2018-2021 г. ЕМСС отново (между другото) подчертава, че „*съветите на съдебната власт или подобни независими органи, за да поддържат върховенството на закона, трябва да направят всичко възможно за да гарантират поддържането на отворена и прозрачна съдебна система.*”¹ Отворената и прозрачна съдебна система е още една предпоставка за установяване и поддържане на общественото доверие в правосъдието, което е крайъгълният камък на легитимността на съдебната власт.

Стратегическият план също така посочва, че ЕМСС желае да започне диалог относно върховенството на закона и ролята на съдебната власт в демократичната държава. Един от въпросите, които трябва да се обсъдят в тази връзка, е ролята на съветите на съдебната власт като гарант за независимостта на съдебната власт. Проучването през

¹ Стратегически план на ЕМСС 2018-2021, стр 2:

https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Paris/encj_4_year_plan_2018_2021_adopied_ga_2017.pdf

2016 г. сред съдиите показва, че съдиите не се чувстват уважавани от другите държавни власти. Последното проучване Flash Евробарометър 447 (април 2017 г.) относно възприемането от широката общественост за независимостта на съдебната система, намесата на политиците и правителството се споменава най-често като причина за негативно възприемане на независимостта на съдебната система.

1.2. Парадигма

В отговор на заглавието на проекта "Общественото доверие и имидж на правосъдието", проведено през 2017/2018 г., основната цел на екипа по проекта беше да се съсредоточи върху значението на комуникацията с и от съдебната система.

Екипът по проекта е на мнение, че за целите на този проект, общественото доверие трябва да бъде анализирано повече от гледна точка на това как да се подобри и надгради имиджа на съдебната власт посредством комуникация в писмена и устна форма, отколкото как да се измери общественото доверие. От гледна точка на измерването на общественото доверие, екипите по проекта препоръчаха използването на количествени и качествени изследвания най-малко на всеки три години, като се определят съответните заинтересовани страни и се идентифицират лицата и органите, към които да се обръща съдебната система, за да повлияят на общественото доверие. Модел на евентуално проучване за ползвателите на съдебната система трябва да бъде формулиран от Екип 1 по проекта за независимост, отчетност и качество на съдебната система.

Тази парадигма все още е налице за продължаване на проекта през 2018-2019.

1.3. Какво е направено през миналата година

Проектът, изпълняван през миналата година, провери как основните препоръки, които могат да бъдат извлечени от проучването на екипа по проекта "Правосъдие, общество и медии", бяха осъществени в различни страни. Това е причината продължението на проекта да не обхваща тази тема.

Той също така разгледа теми като: как да се изработи комуникационна стратегия (описваща най-важните изисквания, съдържание и форма на комуникационна стратегия, предоставяне на модел и оценяване на основните рискове), института на говорителя (кой трябва да бъде говорител, профилът на съдията / прокурора за връзка с медиите, независимостта на съдиите / прокурорите за връзка с медиите, необходимостта от протоколи / регламенти / споразумения за това кой ще отговаря, ако даден въпрос засяга различни компетенции), обучение по комуникационни умения, протоколи за кризисна комуникация, примери, препоръки), аудио и визуални записи в съдебните зали и заседания на съдебния съвет (положителни резултати и възможни недостатъци, примери за най-добри практики, препоръки), процедури за защита на независимостта на съдебната власт и отделните съдии и прокурори (налични процедури за осведомяване на обществеността за защитата на независимостта, препоръки), достигане до широката общественост (примери за добри практики).

1.4. Бъдещи проекти, предложени от екипа на проекта

Проектът на ЕМСС "Общественото доверие и имидж на правосъдието", осъществен през

2017/2018, ще продължи да има за цел постигането на максимални стандарти по отношение на предоставянето на доверие на обществеността при достъпа до правосъдие и подобряване на имиджа на съдебната власт.

Някои теми все още се нуждаят от задълбочен поглед, както се предлага в последната глава на доклада по темата, относно бъдещите проекти. Това са:

1. Изграждане на доверие в институциите като цяло, инструменти за комуникация с други клонове на властта

Както беше заключено в глава 3, е трудно, ако не и невъзможно, да се увеличи значително доверието в съдебната власт, без да се повишава доверието в институциите като цяло. Като се има предвид опитът на някои посткомунистически страни, в които равнището на доверие в институциите по-принцип е ниско и където обективната независимост на съдебната власт наскоро беше оспорена от други клонове на властта, като превантивна мярка за други страни, препоръчва въвеждането на набор от насоки.

Екипът на проекта предложи проектът на такива насоки да бъде продължение на проекта през следващата година.

2. Насоки за добри практики с други практикуващи юристи

Като се отбелязва важността на комуникацията с други юристи, особено с адвокатите и влиянието, което те могат да упражняват върху общественото доверие и имиджа на правосъдието, екипът на проекта препоръча изготвянето на такива насоки, като се използват качествени групи, включващи съдии / прокурори и адвокати. Как да се разработи и приложи такава насока беше препоръчано като тема за продължението на проекта.

3. Протоколи (как да се справят) с тези, които се считат за най-влиятелните участници по отношение на насърчаването на общественото доверие и имиджа на правосъдието

Най-влиятелните участници са онези, които са готови да отговорят дори и при много тежки или чувствителни ситуации. Те могат да бъдат политици, репортери, някои съдии / прокурори, добре известни в социалните медии, преподаватели по право и др. Съдебната власт трябва да идентифицира онези личности, които сами по себе си могат да повлияят на широката общественост.

Проектният екип препоръча на съдебните съвети да разработят протоколи с тези участници, а начинът, по който те трябва да бъдат изготвени, се счита за тема за продължението на проекта.

4. "Корпоративното използване на социалните медии"

Екипът на проекта предложи продължаване на настоящия проект с разработване на насоки за използване на социалните медии за различните институции в съдебната система, за да се повиши общественото доверие и да се подобри имиджа на правосъдието.

5. Насоки за използване на социалните медии от отделните съдии / прокурори (служители) и институцията на медиен съветник

Широко разпространеното използване на социалните медии като средство за комуникация дори между съдиите и прокурорите не може да бъде пренебрегнато и поради това би било препоръчително да се изготвят насоки за използването на социални медии, а не да се ограничава използването и следователно свободата на

словото, да се увеличи последователността в начина, по който се използва, и да се насърчи предпазлив подход във връзка с използването на социалните медии чрез идентифициране и подчертаване на рисковете, които дори биха довели до дисциплинарни действия. Това е приложимо и за служителите. Институцията на медийния съветник е друга възможна алтернатива. Подобна тема беше препоръчана да бъде разгледана като продължение на проекта.

1.5. Предложени проекти за периода 2018-2019

От гледна точка на координаторите на проекта е малко вероятно да се обхванат всички предложени теми в рамките на една година, затова трябва да бъдат избрани най-неотложните, а те биха били:

1.5.1. - корпоративното използване на социалните медии от институциите в съдебната система

1.5.2. - насоки за използване на социалните медии от отделните съдии / прокурори (чиновници) и институцията на медийния съветник;

1.5.3. - инструменти за комуникация с други клонове на държавната власт.

1.6. Предложени проекти за периода 2019-2020 г.

1.6.1. - протоколи по отношение на тези, които се считат за най-влиятелните участници по отношение на насърчаването на общественото доверие и имиджа на правосъдието;

1.6.2. - насоки за най-добри практики с други практикуващи юристи;

1.6.3. – брендиране на правосъдието - тази тема не беше предложена да бъде продължена, но си заслужава да я разгледаме в бъдеще.

1.6.4. Организиране на конференция с представители на други държавни власти по комуникационните инструменти, разработени през 2018/2019.

2) Цели на проекта

Темите относно правосъдието, обществото и взаимоотношенията между тях, както и отношенията между практикуващите юристи и между държавните правомощия и установяването на най-добрите начини за комуникация представляват тема от особен интерес за ЕМСС и за всички европейски съдебни системи, тъй като те са изправени пред сходни предизвикателства в тази област.

Тъй като идеята, че съдебната власт ще комуникира само чрез своите решения, е преодоляна и както стана ясно от заключенията на предходния проект за обществено доверие и имидж на правосъдието, въпросът защо съдебните системи в Европа трябва да се съсредоточат върху значението на общественото доверие и върху реалността на имиджа на правосъдието е напълно основателен.

Следователно основните цели на настоящия проект са следните:

- 2. 1. - да се идентифицират пропуските в комуникацията и да се подобрят отношенията и комуникацията между съдебната система и другите клонове на държавната власт;

- 2.2. - да се подобри използването на социалните медии от отделните съдии / прокурори, за да се допринесе за по-доброто представяне на правосъдието и за

предотвратяване на евентуални дисциплинарни мерки или евентуални вреди, свързани с имиджа на правосъдието;

- 2.3. - да се подобри използването на социалните медии в съдебната система от Съдебните съвети и други подобни органи, за да се подобри имиджа на правосъдието и от съдилищата и прокуратурите.

В бъдещ проект ще разгледаме като основни цели незасегнатите теми:

- 2.4. – определяне на добрите практики и насърчаване на стратегиите за комуникация и сътрудничество с най-влиятелните участници, за да се повиши общественото доверие и имиджа на правосъдието;

- 2.5. – подчертаване на значението на справедливата комуникация между практикуващите юристи, определяне на добрите практики по отношение на насоките за комуникация между съдиите / прокурорите и други практикуващи юристи;

- 2.6. – използване на бранд и дизайн, за подобряване на имиджа на правосъдието.

3) Резултати и заключения:

3.1. Резултат - доклад, съдържащ:

3.1.1. Общ преглед и анализ на необходимостта от подобряване на комуникацията с другите държавни власти.

- Препоръки относно отношенията и комуникацията с другите власти - как да се изготви наръчник за добри практики.

3.1.2. Идентифициране на общи принципи по отношение на социалните медии и политиката за социални мрежи².

- Споделяне на добрите практики по отношение използването на социалните медии от институциите в съдебната система.

- Споделяне на добрите практики по отношение на използването на социалните медии от отделните съдии и прокурори³.

- Препоръки по отношение на използването на социалните медии в съдебната власт от институции (Съдебни съвети и други подобни институции, съдилища и прокуратури).

- Възможни препоръки за бъдещо участие в изготвянето на насоки за използването на социалните медии от отделните съдии и прокурори и развитието на институцията на медийния съветник.

Докладът по проекта може да бъде използван от националните съдебни органи, съветите на съдебната власт (други подобни институции) и други държавни органи при оценяването на техните комуникационни методи, съответно за изготвяне на насоки за използване на социалните медии в институциите в рамките на съдебната власт и индивидуални съдии / прокурори.

² https://www.cacp.ca/law-amendments-committee-activities.html?asst_id=844

³ http://www.familylaw.co.uk/system/redactor_assets/documents/491/Blogging_by_Judicial_Office_Holders.pdf.

<https://lawreview.law.miami.edu/wp-content/uploads/2011/12/Why-Cant-We-Be-Friends-Judges-Use-of-Social-Media.pdf>

Екипът по проекта ще следва в рамките на този проект изпълнението на препоръките, които вече са направени в последния проект (2017-2018) на национално ниво, проблемите, които съветите срещат в тази връзка, и как прилагането на препоръките засяга / подобрява общественото доверие и имиджа на съдебната власт в различни страни.

Екипът по проекта ще прилага същия метод с препоръките, съдържащи се в настоящия проект по време на следващия проект (2019-2020 г.).

3.2. Резултати:

Непосредствени резултати: - да се подобри информираността за това кои действия да се предприемат, за да се увеличи общественото доверие и да се подобри имиджа на съдебната власт чрез използване на инструментите, предложени в проекта, като се преодоляват възможните проблеми, срещани по време на процеса на изпълнение, подкрепени от екипа на проекта.

Дългосрочни резултати:

- подобряване на общественото доверие в публичните институции, по принцип и особено в съдебната власт;
- подобряване на имиджа на съдебната власт;

3.3 Списъкът на документите включва:

- Проектен фиш,
- Въпросник / Доклади за страните / отговори на въпросника (това ще бъде обсъдено на първата среща, като се има предвид, че в проекта, осъществен миналата година, вече са изготвени въпроси, свързани с темите в дискусията);
- Протоколи от заседанията,
- Окончателен доклад.

4) Граници на проекта (какво няма да бъде включено в резултатите = това, което няма да бъде реализирано):

Проектът няма да предостави подробен анализ на съществуващите национални системи по темите, но ще вземе под внимание националния опит на всеки от участниците в проекта (*обсъждане в работната група*).

Проектът няма да оценява съответствието на националните съдебни системи с възможните препоръки, предложени от екипа по проекта.

Въпреки че обективната и субективна независимост на съдебната власт е тясно свързана с общественото доверие, както се вижда от резултатите от проекта на ЕМСС за отчетността на независимостта и качеството на правосъдието, настоящият проект не трябва да се намесва в целите на Проекта за независимост.

5) Съгласуваност с други проекти или работа, извършена от други организации:

Проектът ще вземе предвид това, което вече е направено миналата година по проекта.

UNODC стартира проект, който ще разгледа и някои от тези въпроси. ЕМСС беше поканена да присъства на тяхната експертна среща по темата "Социални медии" от съдиите. СЕРЕЈ също работи по темата за връзките с медиите. ЕМСС ще следва развитието и ще гарантира, че няма да има дублиране.

6) Рискове

- Преследване на прекомерно амбициозна цел в светлината на значителните различия между съдебните системи и съдебните култури, като по този начин може да не се установи набор от най-добри практики.
- Нежеланието на съветите на съдебната власт да приемат препоръките в контекста на проекта.
- Нежеланието на съдебните системи на ЕС да приемат заключенията на проекта.
- Сложността на предложените теми може да надхвърли графика, посветен на текущия проект 2018/2019 (това е причината координаторите да предлагат удължаването на проекта за следващата година).

7) Методология и очаквани резултати (как ще се реализира целта, външно участие / съветници, видими резултати от проекта)

1. Събиране на цялата информация, необходима за анализиране на горепосочените теми в документите на ЕМСС / предишни проекти и в други съответни международни документи и съответната комуникационна библиография.

2. Събиране на полезна информация и примери за добри практики чрез въпросник, адресиран до съветите на съдебната власт, представени в екипа по проекта, както и до други членове и наблюдатели на ЕМСС (които ще бъдат обсъдени на първата среща). Това може да бъде заменено или можем да добавим - събиране на полезна информация за начина, по който съветите изпълняват препоръките, включени в последния проект, проблемите, с които се сблъскват в тази връзка и как това повлиява / подобрява нивото на общественото доверие и имиджа на съдебната система в различни страни (ще бъдат обсъдени на първата среща).

1. Екипът на проекта ще анализира събраната от участниците информация. Също така ще проучи, обобщи и разгледа всякаква релевантна информация за предишни подходи към този въпрос.

2. След това екипът на проекта ще обсъди събраната информация на 4 срещи. Координаторите предлагат една конкретна тема за всяка от първите 3 срещи и оставят последната среща за обсъждане на окончателния доклад. Така че, трите теми, препоръчани в проектния фиш, трябва да бъдат разделени за първите три срещи, по ред, който ще бъде обсъден на началната среща. Координаторите предлагат темата за корпоративната употреба на социалните медии за първата среща. Това няма да намали възможността за обсъждане на определени теми в повече срещи, ако това се счете за необходимо.

3. Чрез анализа и дискусиите се изготвя доклад за съвместни констатации и възможни препоръки и добри практики.

4. Екипът на проекта най-накрая ще представи констатациите и препоръките, събрани в доклад, на Общото събрание.

5. По време на срещите Екипът по проекта също така следва начина, по който съветите изпълняват препоръките, съдържащи се в последния доклад, проблемите, с които са се сблъскали и как използването на препоръките е повлияло / подобрило общественото доверие и имиджа на съдебната власт.

8) Организация на проекта: (кой какво прави, разпределение на работата, брой заседания)

Координатори на Проектната група:

Върховен съд на Магистратурата Румъния / Consiliul Superior al Magistraturii România - съдия Андреа Чи

Висш съдебен съвет / Hoge Raad voor de Justitie - Белгия

Съдебен съвет на Хърватия/ Državno sudbeno vijeće - Дамир Контреџ

Секретари на проектната група:

Алина Барбулеску - Румъния

Златана Бихар - Хърватска

Белгия

Експерти:

Кадар Магор - Румъния

Барт Рийс – Нидерландия

Разделение на работата:

Координатор Румъния – Проекен фиш, подготовка на първата среща и изготвяне на протокола;

Координатор Хърватия, подготовката на втората среща и изготвяне на протокола;

Координатор Белгия, подготовка на третата среща и изготвяне на протокола.

Всичките трима координатори подготвят проекта на окончателния доклад за четвъртата среща, като се съобразят с темите на всеки от координаторите; изготвяне на протокола.

Подготовка на окончателния доклад и презентацията за Общото събрание в Братислава, като се вземе предвид приноса на всеки координатор.

9) График:

Работата на екипа по проекта ще бъде развита по време на дискусиите на срещите, които са насрочени както следва:

- **Начална среща - 17-18 септември, Букурещ;**

- Представяне на фиша на проекта и евентуален въпросник или **просто обсъждане на първата тема (което предлагат координаторите).**
- Предварителни идеи за общите резултати и препоръки, които ще бъдат решени на последната среща при изготвянето на окончателния доклад.
- Подготовка на основните идеи за проектодоклада по първата тема.
- Отговорите на страните на въпросника се изпращат до координаторите до 30 ноември (в случай че се наложи изготвянето на въпросник, свързан с предложените теми).

- **Втора среща - декември 2018 Брюксел** (очаква се потвърждение) за обсъждане на отговорите на въпросника заедно с експертите, насочени към 1, 2 тема от проекта (ще се реши по време на първата среща) **или само обсъждане на втората тема (това е което предлагат координаторите).**
- Информация от държавите / отговори / добри практики
- Дискусии
- Предварителни идеи за общите резултати и препоръки, които ще бъдат решени на последната среща при изготвянето на окончателния доклад.
- Подготовка на основните идеи за проектодоклада по тези теми.
- **Трета среща - февруари 2019 г., Брюксел** (очаква се потвърждение) - за обсъждане на отговорите на въпросника заедно с експертите, насочени към тема 3 на проекта **или само на тема 3 (което предлагат координаторите).**
- Представяне на информация от държавите и обсъждане
- Предварителни идеи за общите резултати и препоръки, които ще бъдат решени на последната среща при изготвянето на окончателния доклад.
- Подготовка на основните идеи за проектодоклада по тези теми.
- **Четвърта среща** - април 2019 г., Букурещ
- Представяне на проекта на доклада на проекта; дискусии.

Окончателна работа и подготовка на представянето на доклада на Общото събрание. Координаторите могат да направят това чрез skype или други форми на директни комуникации, без да предполагат пътуване.

10) Комуникация в рамките на проекта и с Изпълнителния борд

Екипът на проекта ще комуникира по време на срещите и чрез имейли, а координаторите ще обмислят скайп или други форми за комуникация. Комуникацията с Изпълнителния борд ще се осъществява по електронна поща.